

1. Haapsalu Spordikeskus

Haapsalus sai spordikeskuse rajamine alguse 1960ndate esimeses pooles. Esimene teade kergejõustiku võistlustest uuel staadionil toimus ajalehe teatel 22. juulil 1965. Spordihoone valmimise ajaks on märgitud 12. mai 1973. Sellest ajast alates on keskust arendatud selliseks nagu too praegu välja paistab.

Küsimus: Mis on kirjutatud Spordikeskuse peaukse ligidal välisseinal olevale plaadile?

Vastus: Eesti Olümpiakomitee poolt tunnustatud spordikeskus.

2. Haapsalu raudteejaama veetorn

Veetorn on rajatud samaaegselt teiste raudteejaama ehitistega ajavahemikul 1904 - 1905. Algselt varustati veetorni veega Haapsalust u 5 km asuvast Mägari järvest. Selleks oli ehitatud järvekaldale veehaare ja aurujõul töötav pumbajaam, pumbajaama põllukividest laotud seinad ja sirge veetrassi kohale kujundatud lehiseallee on säilinud tänaseni. 1927. a ehitati torni juurde puurkaev ning loobuti järvevee kasutamisest. Veduritele anti vett hüdrandi kaudu, mis asub veetornist mõnikümmend meetrit eemal. Auruveurite teenindamiseks vajalikud veetornid asusid raudteeliini ääres umbkaudu 40 km vahega.

Küsimus: Mis on kirjutatud veetorni uksekaare kohale?

Vastus: RAHUÜRITUS VÕIDAB

3. Õhtukalda pikendus (rahvakeeli „muul“ või ka Raudteetammi tee)

10. augustil 1904 sõitis esimene vedur Haapsalusse. Keila-Haapsalu raudtee raudteetamm ulatus sügavale Eeslahte. Raudtee rajamise ajal ulatus laht peaaegu perroonini. Raudteetamm pidi olema niipikk, et rongidel oleks võimalik manööverdada. Veel praegugi on tammil osaliselt alles vanad raudteerööpad ja pöörmesead, mille abil sai rongi suunata teisele teele. Raudteetammi ajaloolises otsas (mida nüüdseks on pikendatud kergteena Õhtu kaldani) on senini kivide vahel säilinud kivitähis kirjaga, et see on Venemaa raudtee läänepoolne tipp

Küsimus: Seisad infotahvli ees. Mis nime kannab matkarada, millest seal räägitakse?

Vastus: Ranniku matkarada

4. Wiedemanni skväär

Ühele poole jääb Väike Viik, teisele poole meri. Meres on 6 väikest saarekest, e rahu: Mallerahu, Vaherahu, Kodurahu, Elmrahu, Kajakarahu ja Karurahu.

Küsimus: Mis lahes need saarekesed asuvad?

Vastus: Eeslaht

5. Girillius Kreegi mälestussammas

Läänemaalt on võrsunud helilooja Cyrillus Kreek (1889-1962) Aime Kuulbuschi loodud taies asub helilooja kunagise kodumaja ees, Väikese viigi kaldal. Huvitav on teada, et Haapsalus on valminud ka valdav osa tema heliloomingust. Kreegi tähtsaim "salategevus" oli vaimuliku muusika komponeerimine, vaimulike rahvaviiside seaded ja koraalikaanonid. Samas oli avalikkusele teada, et Kreek suhtus kirikusse jahedalt ja tõrjuvalt.

Küsimus: Mis põõsas kasvab mälestussamba ees?

Vastus: kibuvitsapõõsas OLI ☹️

6. Kepimurdja

"Kepimurdja" on Juhan Raudsepa 1933. aastal valminud skulptuur, mis asub Haapsalus Väikse viigi kaldal. Skulptuur on tunnustatud riiklikuks kultuurimälestiseks. Kepimurdja sümboliseerib Sulle Haapsalus tervenunud haiget, kes murrab pooleks talle tarbetuks muutunud kepi. Huvitav on teada, et 1992 aastal varastati skulptuur „Kepimurdja” ning saeti neljaks tükiks. Varaste pettumuseks oli skulptuur seest õõnes ning nad müüsid selle maha. Õnneks saadi tükid kätte ja skulptuur taastati endisel kujul.

Küsimus: Kummale jalale toetub kepimurdja?

Vastus: vasakule jalale

7. Väikese Viigi Luigemaja

Luigemajal puudub ajalooline sisu. See on ehitatud Laine sanatooriumi maja tegemise ajal. Inimesed kasutavad seda puhkamiseks ja ilusa merevaate ning luikede nautimiseks.

Küsimus: Mis lehvib luigemaja katusel?

Vastus : Haapsalu lipp / viirg

8. Haapsalu Talisupluskeskus

2017.a oleme alustanud hoogsalt koostöös talisuplejate seltskonnaga - rajamisel on avalik Haapsalu Talisupluskeskus. Vaikne ja sobiv asukoht on leitud, vaja on veel soojakut ja käigusilda. 2018. a sai paika ujumissild koos käigutee ja redeliga. Kõigil soovijatel on võimalus seal ujumas käia.

Küsimus: Mitu ja mis värvi on talisupluskeskuse riietuskabiinid?

Vastus: 2 kollast

9. Rannarootsi muuseum

Rannarootsi Muuseumi eesmärgiks on tegeleda Lääne-Eesti saarestikul ja mandriosal asunud eestirootslaste ajaloo ja kultuuripärandi uurimise, säilitamise ja tutvustamisega. Kuigi muuseum sai registreeritud juba 28.12.1992 läks siiski mitmeid aastaid, mille jooksul koguti esemeid ja tegeldi ehitustöödega, enne kui esimene näitus oma ruumides sai avatud 1998 juunikuus koos suurejooneliste lavastuslike Vormsi pulmadega.

Küsimus: Millele onpühendatud muuseumi ees asuv mälestusmärk?

Vastus: Mälestuseks kõigile, kes pidid jätma kodud ja lahkuma rahutute aegade eest üle mere.

10. Tšaikovski pink

Maailmakuulus Vene helilooja Pjotr Tšaikovski puhkas Haapsalus 1867.a. Tema auks püstitati mälestuspink Šokolaadi Promenaadile, kus maestro armastanud kaldalt päikesetõusu jälgida ja luikesid imetleda.

Küsimus: Mis on kuulsa pingi taga peidus?

Vastus: postid või kõlarid

11. Linnuse lasteala

Haapsalu linnuse lastepark asub vanas vallikraavis. Keskajal kaitses linnust linnusemüür. 16. sajandi lõpuks olid tulirelvad nii võimsaks saanud, et nendega oli võimalik müür purustada. Uuekskaitselahenduseks oli Haapsalus linnuse sisene kaitsevöönd. Ringmüürist sissepoole kaevati sügavad kraavid ja muld kuhjati selle kõrvale vallideks. Kui vaenlane läbi või üle müüri tuli, jäi ta vallikraavi püssi- ja suurtükitle alla lõksu. Haapsalu linnusesisene muldkindlustus on unikaalne. Enamasti ehitati bastionid väljaspoole linnust, nt Kuressaares, Tallinnas, Rakveres jm. Haapsalu linnuse vallikraavid ja muldvallid on säilinud vaid osaliselt. Kõige suuremas vallikraavis ongi praegu lastepark, mis avati 2008. aasta juunis.

Küsimus: Mitu trepiastet on lastealale viival kivitrepil?

Vastus: 30, 40 või 50 (oleneb, mida keegi luges 😊)

12. Haapsalu Võllamägi

Haapsalu Võllamägi on Haapsalus Sireli tänaval majadevahelisel platsil asuv u 2 meetri kõrgune ja 16 meetri laiune kungas, kus kesk- ja varauusajal asus hukkamiskoht.

Küsimus: Seistes Võllamäel infosildi juures, leiad tekstist sõna, kuidas nimetatakse kohta teise nimega.

Vastus: kaak

13. Randsalu Veski

Randsalu (Rantzar) nimi on kirjas juba 1294. a. Haapsalu linnaõiguses, mil vesi ulatus linna alla ja linnakodanikel oli õigus kalastada Randsalu all. Randsalu oja on alates linna rajamisest olnud linnamaade piiriks ja üle Randsalu oja on kulgenud Tallinna maantee. Randsalu vesiveskit mainitakse juba 1323. a. linnasarase piiride määramisel. Selle asukohast on säilinud tänapäevani alles olev kivisild. (stendide juures) Vesiveski kuulus Uuemõisa mõisale.

Küsimus: Mis värvi luugid on akendel?

Vastus: punased

14. Uuemõisa pargi saareke

Uuemõisa mõisa park on kaitsealune park Uuemõisa alevikus Haapsalus. Väga suur, kaheosaline ja planeeringult vabakujunduslik park läheb üle parkmetsaks. Mõisa peahoone ette jääb puuderühmadega ühelt ja murualaga teiselt poolt piiratud maanteele suunatud tee.

Teise pargiosa moodustab väidetavalt 18.-19. sajandi vahetusel rajatud tiheda vabakujundusliku puistuga pargiala oletatava vana peahoone küljel, kus hoonele avaneb kitsas tiikide süsteemini ulatuv väljak.

Mõisapark on rekonstrueeritud 1936. aasta kaardi järgi.

Küsimus: Mitu tammepuud on saarekesel?

Vastus: 1